

vergadering **C103 – CUL12**

zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 31 januari 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Marius Meremans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de projectsubsidies in het Kunstendecreet - 630 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van de heer Chokri Mahassine tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de initiatieven van de minister in het kader van het Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat (SALK) - 666 (2012-2013)	9
Vraag om uitleg van de heer Philippe De Coene tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de uitvoering van de resolutie ‘Actieplan voor de muziek in Vlaanderen’ en de campagne over het legaal aanbod van muziek - 682 (2012-2013)	13
Vraag om uitleg van de heer Erik Arckens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Vlaamse cultuurhistorische inbreng rond de tweehonderdste verjaardag van de slag van Waterloo - 695 (2012-2013)	17

■

Voorzitter: de heer Philippe De Coene**Vraag om uitleg van de heer Marius Meremans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de projectsubsidies in het Kunstendecreet - 630 (2012-2013)**

De voorzitter: Deze toegevoegde vraag staat eerst omdat de heer Meremans ze had gesteld voor er lucht was gegeven aan mogelijke beslissingen. Destijds hebben we afgesproken dat we vanuit het parlement niet zouden interfereren in het Kunstendecreet. Daarom hadden we de vraag geweigerd. Doordat er nieuws is, hebben we ze opgevist, met het oorspronkelijke nummer, om er zo snel mogelijk in de commissie over te kunnen praten.

De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans: Het is vandaag Gedichtendag. Het is niet mijn bedoeling om de show te stelen, maar nog als schepen van Cultuur heb ik dat altijd gepromoot. Ik heb een gedicht bij van een Dendermondse kunstenares, mevrouw Els Van Thuyne. Het thema is iets voor de kustbewoners, het gaat over de zee. Ik heb misschien niet de retorische kwaliteiten van andere leden van de commissie, maar ik doe mijn best.

de zee ontmoet zichzelf
valt zich om de schouders
tuimelt achterover, verrast
wat verder wiegt ze zich
in sterke witte armen
rolt zich voor de voeten
legt haar wuivende haren
te drogen op het zand
dan gaat ze weer
op zoek naar zichzelf
met blote blinde handen

Ik buig nu en ga van het podium af, om mijn vraag te stellen.

Voorzitter, ik had inderdaad een vraag om uitleg ingediend. Ik heb dan het antwoord gekregen dat de minister moest beslissen op 5 januari 2013, nog niet alle dossiers zijn binnen en de beslissing moet nog naar de Inspectie van Financiën. Een agendering zou leiden tot een nietszeggend antwoord, een agendering na het krokusreces moest garanderen dat alle elementen aanwezig zijn voor een gemotiveerd antwoord. Daar kon ik mee leven. Alleen moet ik constateren dat weinige tijd nadien, op dinsdag 29 januari 2013, in De Standaard een heel artikel verschijnt, met naam en toenaam, cijfers en organisaties. Daarom heb ik gevraagd om de vraag te vervroegen, anders leek het een beetje op ‘vijgen na krokus’.

Minister, afgelopen zomer is hier veelvuldig gedebatteerd over de structurele subsidies. U hebt toen het procentuele aantal projectmiddelen verhoogd: 10 procent van het totale budget gaat nu naar projectmiddelen, wat neerkomt op 10 miljoen euro. Dat biedt veel mogelijkheden, dat ontken ik niet, vooral voor de ondersteuning van individuele kunstenaars. De bedoeling van de verhoogde projectsubsidies was om meer zuurstof te kunnen geven aan de sector. De eerste beslissingen zijn gevallen. Daarom wil ik eens kijken welke accentverschuivingen u daarmee kon realiseren.

Minister, hoeveel organisaties hebben een aanvraag ingediend? Hoeveel daarvan hebben een projectsubsidie gekregen en voor welke bedragen?

Hebt u overal de adviezen van het agentschap en de beoordelingscommissies gevolgd? Indien niet, kunt u zeggen waar niet en wat was de motivatie of beweegredenen voor eventuele afwijkingen?

Hoe evalueert u deze projectsubsidie? Heeft het gezorgd voor extra zuurstof voor de sector?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Het is niet omwille van Gedichtendag dat ik te gast ben in de commissie Cultuur, ik heb wel genoten van wat net is voorgedragen. Ik ben hier omdat ik me zorgen maak over de toekomst van een aantal organisaties, die al heel lang moeten zoeken naar middelen, en die in de eerste ronde, waarnaar de heer Meremans heeft verwezen, uit de boot zijn gevallen. Toen is gesteld dat ze via projectsubsidies konden proberen alsnog de overheid te overtuigen van hun gelijk. De aanvragen moesten binnen zijn voor 15 september 2012, en decretaal was bepaald dat er een beslissing moest zijn voor 15 januari 2013. Er is een beoordelingscommissie die een artistiek advies formuleert, het agentschap levert een zakelijk advies en de adviescommissie stelt het uiteindelijke advies op. De vraag is hoe u er dan mee omgaat, minister.

In april 2011 heeft de minister aangekondigd een groot evenwicht te willen bereiken tussen de meerjarig gesubsidieerde kunstorganisaties en de binnen het Kunstendecreet passende projectsubsidies. Op die manier wilde de minister ruimte creëren voor jonge, startende organisaties en creativiteit meer kansen bieden.

Op zich lijkt dit me een correcte en behartigenswaardige doelstelling. Ik kijk dan ook uit naar haar toelichting bij deze beslissingen. Ik zou graag vernemen hoeveel aanvragen zijn gehonoreerd. Verder zou ik graag een overzicht krijgen met betrekking tot alle werkvormen. Ik denk dan in het bijzonder aan de organisaties die tot voor kort een structurele erkenning hadden en nu een projectaanvraag hebben ingediend.

Ik vraag in het bijzonder aandacht voor het sociaal-artistiek werk. Het is een publiek geheim dat dit een vreemde eend in de bijt is. Als we mensen de kans geven en zelfs aanraden een projectsubsidie aan te vragen, moeten ze ook een gerede kans hebben een subsidiëring te ontvangen. Indien dat niet het geval zou zijn, zouden ze zich de moeite hebben kunnen besparen een dossier in te dienen.

Minister, ik heb nog een vraag van tweede orde. Vorige keer hebt u velen verrast door de adviezen van de commissies op de website van het agentschap te publiceren. Ik herinner me dat we tijdens een plenaire vergadering nog een heel interessant debat hierover hebben gehouden. Ik merk nu dat dit met betrekking tot de projectaanvragen niet is gebeurd. Aangezien ik het sinds een half uur geleden niet meer heb gecontroleerd, stel ik deze vraag op straffe van nietigheid. In het andere geval vraag ik me af of u misschien enige duiding bij die eventuele koerswijziging kunt geven.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, het is vandaag Gedichtendag. Aangezien deze commissie op dat vlak een traditie heeft opgebouwd, heb ik ook een gedichtje meegebracht. Het komt uit het Verzameld Werk van Richard Minne. Aangezien het thema dit jaar muziek is, heb ik eraan gedacht iets over muziek te kiezen. Ik kijk echter ook al uit naar de lente. Daarom heb ik voor het gedicht ‘Lentefanfare’ gekozen. De tekst is kort. Ik zal dus niet te veel tijd van de commissie in beslag nemen.

Lentefanfare

De Lente komt zoo dapper aan.

Hobooien zijn't en zilveren fluiten.

De weduw kijkt voor 't eerst weer buiten,

Doet haar gekleurde jak weer aan.

Zoo zal de wereld blijde staan

Voorals bij het avondtuiten

Weer de fanfare stapt naar buiten

Met het bestuur er achter aan.

Voorzitter, aangezien u ook de voorzitter van een harmonie bent, klinkt dit u misschien bijzonder bekend in de oren. (*Gelach*)

Er is me gevraagd welke trends er zijn en hoe ik de stijging van de middelen voor de projecten beoordeel. Het is nog te vroeg om enig effect vast te stellen. Er zijn immers verschillende rondes voor de projectsubsidies. Nu gaat het om de eerste ronde. Er volgen in de loop van 2013 nog andere rondes. Ik kan nu moeilijk al evoluties in kaart brengen. We moeten afwachten tot dit een heel jaar bestaat alvorens het effect van een stijging van de projectmiddelen met 10 procent te kunnen meten.

In verband met de eerste ronde is een principiële beslissing genomen. Er zijn dit jaar in totaal drie rondes voor ontwikkelingsgerichte beurzen en projectsubsidies voor individuele kunstenaars. Ik heb ook een beslissing genomen met betrekking tot de eerste ronde van de aanvragen voor projectsubsidies voor organisaties. Op dat vlak zijn er jaarlijks in totaal twee rondes. Verder heb ik een principiële beslissing genomen met betrekking tot de eerste ronde voor de creatieopdrachten. Ook op dat vlak zijn er jaarlijks in totaal twee rondes. Er komt er dus nog eentje aan. Verder gaat het ook om de eerste ronde van de aanvragen voor opnameprojecten. Daar zijn er jaarlijks twee van. Tot slot gaat het om een eerste ronde van aanvragen voor internationale initiatieven. Die aanvragen worden maandelijks voorgelegd.

Het gaat, met andere woorden, om een hele reeks beslissingen. Heel wat aanvragen zijn bij ons toegekomen. Het gaat overigens ook enkel om principiële beslissingen. Al die dossiers moeten nog naar de Inspectie van Financiën. Het lijkt me belangrijk op te merken dat de beslissingen pas nadien echt definitief kunnen worden gefinaliseerd en dat de besluiten pas daarna kunnen worden ondertekend.

Zolang de procedure loopt, kunnen we niet echt over de bedragen communiceren. De dossiers moeten immers nog langs de Inspectie van Financiën passeren. De organisaties zijn wel al individueel ingelicht. Er staat uitdrukkelijk bij dat de beslissing onder voorbehoud van een gunstig advies door de Inspectie van Financiën is genomen. Op die manier stellen we de indieners in staat op basis van de voorlopige indicaties maatregelen te nemen.

Vervolgens is me gevraagd hoeveel organisaties een aanvraag hebben ingediend. Het gaat om 181 organisaties. Er is beslist dat aan 79 van die organisaties een subsidie wordt toegekend. Deze commissie adviseert stelselmatig een veel hoger percentage positieve dossiers. Als we de verhouding bekijken met andere beoordelingscommissies, dan ligt dat percentage bij hen duidelijk hoger. Per commissie wordt per verschillende discipline gemiddeld ongeveer een derde van het gevraagde bedrag positief geadviseerd. Bij de Beoordelingscommissie Theater is dat 73 procent. Daar wordt dus soepeler beoordeeld dan bij de andere beoordelingscommissies. We hebben daar een beetje evenwicht in moeten brengen. Zo niet, zouden we tijdens de tweede ronde, zeker voor deze discipline, in de problemen kunnen komen. We hebben dan ook de ranking gevolgd en zijn daar iets strenger geweest.

Mijnheer Van Malderen, terwijl de Beoordelingscommissie Theater redelijk flexibel is geweest, is de Beoordelingscommissie Sociaal-artistiek juist heel streng geweest. Zij heeft slechts 20 procent van de dossiers goedgekeurd. Wij zijn nu bezig met de evaluatie van het Kunstendecreet. Ik heb in mijn beleidsbrief al gezegd dat we daar rekening mee moeten houden. We moeten nagaan hoe we daarvoor een oplossing kunnen vinden.

Naar aanleiding van de structurele ronde is er ook gevraagd om een correctie te doen voor extra middelen binnen de Vlaamse Regering. We moeten die samen met de commissies bekijken. Zo moeten we aan de Beoordelingscommissie Theater vragen of zij niet te soepel is.

U hebt ook gevraagd hoeveel organisaties die vroeger structureel werden erkend en uit de boot zijn gevallen, nu een projectsubsidie hebben ingediend. Ik beschik nu niet over die cijfers. Ik kan ze u wel laten bezorgen.

Mijnheer Meremans, u vraagt naar een beoordeling. Ik wil dat behouden voor eind dit jaar. We kunnen wel al rekening houden met een aantal zaken tijdens de evaluatie, zoals met het

sociaal-artistieke. We zullen in deze commissie nog uitgebreid van gedachten wisselen over de manier waarop het Kunstendecreet kan worden bijgestuurd.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U verwijst naar de evaluatie en de nodige wijzigingen aan het decreet in de loop van dit jaar.

Er zijn structurele subsidies en projectsubsidies. In de evaluatie van het Vlaams Theater Instituut over het decreet staat de vraag of projecten die uit de boot vallen voor structurele subsidies maar daarna wel projectsubsidies krijgen, hun doel niet voorbijschieten. Projectsubsidies hebben toch een ander doel dan structurele subsidies. Dat lijkt me een denkoefening voor de toekomst.

In uw beleidsbrief hebt u gezegd dat u de organisaties moet aanzetten tot alternatieve financiering. Hoever staat het daarmee? Hebt u daar enig zicht op?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister, ik ben blij met de openheid die u aan de dag legt om heel duidelijk te zeggen dat er iets aan de hand is wanneer slechts 20 procent van de aanvragen wordt gehonoreerd, zeker in vergelijking met een relatieve souplesse in andere disciplines. U kondigt aan om daar in het kader van de evaluatie van het Kunstendecreet naar te kijken. Dat cijfer en de bestaande beoordeling zeggen minder over de kwaliteit van de aanvragen dan wel over het functioneren en de criteria die worden gehanteerd door de betrokken commissie. Het resultaat is in elk geval wel dat de combinatie van het niet-toekennen van structurele middelen en het in de eerste ronde weigeren van projectsubsidies maakt dat een aantal organisaties vandaag gewoon op zwart zaad zitten. Ik heb me niet beziggehouden met het nakijken van hun balansen en het in kaart brengen van hun reserves. Ik vermoed echter dat geen van die organisaties over ongelofelijke middelen beschikt om grote periodes te overbruggen. Ik maak me in alle oprechtheid dan ook zeer grote zorgen over hun toekomst. Ik dring met grote spoed aan om daar de nodige lessen te trekken die u ook aankondigt. Ik kijk ook uit naar de cijfers die u ongetwijfeld zult bezorgen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik begin met een gedicht. Het is van Bernlef en gaat over Muziek.

Hoe muziek haar verliet
Als kind zat zij al achter de piano
voeten bungelend, vingers watervlug
het donkerblonde haar verspringend op haar rug
ergens werd gezongen ('t geheel een schilderij van Kees van Dongen)

Zo speelde zij haar leven door, van zwart naar wit, van wit naar zwart
op lichtzinnige franse, zwaarwichtige duitse piano's
tot zij de tel verloor en naar haar uitgespreide handen staarde

Het klavier kwam haar nu voor als een dichtgeklapt gebit
dat noten weigerde, akkoorden de weg versperde
want zij hoorde niet meer dan de stilte van een druppelende kraan

Hoe had het ooit kunnen bestaan, dat gevoel
tussen haar en het instrument, die smeltende muziek
die haar had verlaten en haar nu achterliet
zonder hoor of wederhoor.

Voorzitter, minister, ik wil niet vooruitlopen op de discussie die we moeten voeren. Zou het niet interessant zijn mochten uw diensten een soort tabel kunnen maken die de bekommernis van de heer Van Malderen in kaart brengt, van degenen die waren gebuisd voor de structurele

ronde, en dus nul op het rekest kregen, en daaropvolgend een projectaanvraag hebben ingediend? Dus geen tabel van de nieuwe projecten, want dat is de normale procedure. In welke mate is de projectsubsidie voor een aantal organisaties al dan niet een reddingsboei?

Ik wil daarmee geen uitspraak doen over de legitimiteit van de keuze. Ik wil enkel een zicht krijgen op het geheel. Ik heb de voorbije twee weken veel telefoontjes gekregen en anderen wellicht ook. Mochten uw diensten dat kunnen maken, minister, dan zou ons dat helpen, ook om de discussie over de verhouding tussen projectsubsidies en structurele middelen beter te kunnen voeren. Dat zou nuttig zijn.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro: Ik wil me als nieuwkomer aansluiten bij deze traditie. Ik heb gekozen voor een traditioneler dichter, die al wat verder van ons tijdperk afstaat: Herman Gorter. Een man met een band met Sint-Joost-ten-Node, hier niet zo ver vandaan. Hij toefde honderd jaar geleden in andere ideologische kringen, maar cultuur moet net partijgrensoverschrijdend zijn. Dit komt uit een van zijn langste gedichten: Mei.

Een nieuwe lente en een nieuw geluid
Ik wil dat dit lied klinkt als het gefluit
Dat ik vaak hoorde voor een zomernacht,
In een oud stadje, langs de watergracht

Een duidelijke tabel waarop we kunnen zien wie in de eerste structurele ronde, en wie nu wel en niet is opgevest, dat zou welkom zijn. Minister, u was deze week zelf aanwezig op de Dag van de Cultuureducatie. Ik volgde een workshop waarin mensen uit het theatervak informatie deelden met leerkrachten, met mensen uit onderwijs en cultuur. Ik heb onthouden dat ze vonden dat in de kunstenwereld theater de afgelopen tien jaar heel sterk is veranderd en geprofessionaliseerd.

Minister, ik begreep dat u het opmerkelijk vond dat er een verschil was tussen de Beoordelingscommissie Theater en de Beoordelingscommissie Sociaal-artistiek – de ene 65 en de andere 20 procent –, dat de ene wat te streng en de andere wat te vlot werd toegestaan. Misschien kan het ook liggen aan de kwaliteit van de projecten die werden ingediend. Misschien waren ze sterker op het vlak van theater dan op het vlak van het sociaal-artistieke.

Er is zeer weinig doorstroming van kansengroepen en van thuis uit niet-Nederlandstalige artiesten naar het gewone culturele veld. Is er zicht op de projecten die zijn ingediend, en of daar vooruitgang wordt geboekt?

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Ik deel de bekommernissen die hier werden geuit, de ene al wat meer dan de andere.

een woord, een frase –: uit chiffres stijgen
levensinzicht, onverwachte zin,
de zon staat, de sferen zwijgen
en alles balt zich samen daarin.

een woord – een vuur, een vlucht, een straal,
een vlammenworp, een sterrenfik –,
en weer donker, kolossaal,
in de lege ruimte om wereld en ik.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Sommige belangrijke elementen zullen wellicht terugkomen in de discussie die we zullen hebben over de evaluatie van het Kunstendecreet. Er was een vraag naar de alternatieve vorm van financiering. We hebben een inventaris gemaakt en we zijn bezig met bijstellingen. Dat staat los van wat we hier bespreken in het Kunstendecreet.

Belangrijk is dat we in de evaluatie die we nu maken, meenemen dat er drempels staan in de voorwaarden van het Kunstendecreet waaraan je moet voldoen, die verhinderen dat je een beroep doet op alternatieve financiering. Soms heb je dat, soms mag je geen reserves opbouwen of mag je geen andere vorm dan een vzw hebben. Al die zaken nemen we mee in de evaluatie, waarover we nog verder kunnen discussiëren.

Heel wat organisaties, ook al weten ze dat een structurele ondersteuning eindig kan zijn, dat een project tijdelijk kan zijn, denken daar niet over na en leggen geen sociaal passief aan. Dat zou de bedoeling moeten zijn, maar het gebeurt niet. We willen op korte termijn een voorstel uitwerken: kunnen we niet ergens een soort solidariteitsfonds oprichten met middelen van ons maar ook van de organisaties? Als er organisaties in de problemen komen als de subsidies ophouden, moeten ze minstens een beroep kunnen doen op zo'n sociaal passief. Dat bekijken we nu. Dat vergt natuurlijk middelen, maar we moeten uitzoeken hoe we daaraan tegemoet kunnen komen.

Je zou ook een andere weg kunnen inslaan en al die organisaties vragen om een potje voor het sociaal passief opzij te zetten. Maar dat is niet evident omdat je op die manier heel wat middelen vastzet, die dan niet ten goede komen van de culturele sector. Het is een heel lastige discussie, maar ik denk dat we tot zo'n solidariteitsfonds moeten komen. We zijn daarmee bezig.

De opmerkingen over de kwaliteit zijn terecht. Je ziet dat de theatersector veel professioneler is geworden. Ze hebben veel meer mensen en middelen om goede dossiers uit te werken. Voor het sociaal-artistieke, maar ook in andere disciplines, gaat dat moeilijker. We moeten daar wel een beetje rekening mee houden. De 100 miljoen euro van het Kunstendecreet moet eerlijk worden verdeeld. Het mag niet zo zijn dat één discipline alles opslokt. Wij proberen daarin toch een beetje evenwicht te bewaren. Dat is niet altijd evident. Wij bekijken hoe we dat met een aantal bijsturingen van het Kunstendecreet kunnen oplossen.

De vraag welke van de 181 aanvragen aandacht hebben voor diversiteit en dergelijke meer, is een zeer goede vraag. De voorwaarden waaraan die organisaties moeten voldoen en op basis waarvan we subsidies geven, zijn verankerd in een decreet of een uitvoeringsbesluit. Binnen de marge die we hebben, gaven wij als aandachtspunt voor deze ronde, maar ook voor de structurele ronde van vorig jaar, mee: "Toon aan in uw dossier hoe u inzet op diversiteit, op het bereiken van kansengroepen en moeilijke groepen en mensen die u nu niet bereikt." Het is ongelooflijk teleurstellend te moeten zien dat van die 181 aanvragen er misschien 10 dossiers zijn die er iets over zeggen. Alle andere reppen daar met geen woord over, ook al staat het in de formulieren. Dat is echt een grote teleurstelling. De sector moet daar toch eens over nadenken. Misschien is dat ook een punt dat we meer moeten verankeren in het Kunstendecreet. We moeten daarover nadenken en debatteren. Ik kan nu de organisaties daarop niet sanctioneren omdat het niet in dat decreet staat. Misschien moeten we in het Kunstendecreet betonen dat men daar aandacht voor moet hebben. Als je mij zou vragen wat op dit moment de grootste uitdaging voor de culturele sector in Vlaanderen is, dan is het voor mij het diversifiëren van het publiek. Overal waar ik kom, zie ik een heel homogeen blank publiek en bereikt men heel weinig andere doelgroepen. Dat weerspiegelt niet hoe onze maatschappij eruitziet.

Ik heb ondertussen de aantallen. Ik zal uiteraard de namen overmaken. We hebben de aanvragen gefilterd. Hoeveel organisaties die een structurele aanvraag hadden ingediend en uit de boot zijn gevallen, hebben ook een projectsubsidie aangevraagd? Dat zijn er 47. Van die 47 werden er 24 positief beoordeeld – die krijgen dus een projectsubsidie – en 23 negatief. De bedragen zal ik niet noemen. We hebben de organisaties enkel een richtcijfer gegeven. Ik zal de tabellen bezorgen met de namen en het overzicht en enkele analyses. De bedragen kan ik niet geven, want dat is echt nog onder voorbehoud. Ik moet daarmee wachten omdat de Inspectie van Financiën wel eens op haar tenen getrapt zou kunnen zijn. Ik heb daar respect voor. Daarom wil ik die bedragen niet bekendmaken en de procedure volgen.

Voorzitter, ik ben ervan overtuigd dat we daarover nog heel veel boeiende discussies zullen hebben.

Mijnheer Van Malderen, u vroeg hoe het zit met het publiceren van de adviezen. Wij hebben al jaren dezelfde lijn aangehouden. Als het dossier wordt beslist door de Vlaamse Regering, publiceren we ze op voorhand. Gaat het over de projectsubsidies en over zaken die gedelegeerd zijn, dan worden ze niet op voorhand gepubliceerd. Wij zullen die lijn ook in de toekomst aanhouden.

De voorzitter: Voor alle duidelijkheid, collega's, en zonder te willen vooruitlopen op de regeling der werkzaamheden: er is inderdaad afgesproken met de minister en haar kabinet om samen met de commissie het traject af te leggen voor het onderwerp evaluatie Kunstendecreet, en de eventuele aanpassing ervan, in welke zin dan ook. Ik neem aan dat we in die discussie rekening zullen houden met de elementen waarop de heer Van Malderen en anderen hebben gewezen. Zo moeten wij ervoor zorgen dat bepaalde disciplines of subdisciplines niet wegdeemsteren. En indien ze dat door bepaalde omstandigheden wel doen, moeten wij bekijken wat er moet worden gedaan om die specifieke sectoren extra zuurstof of omkadering te geven.

Wij moeten daarover nadenken, vooral omdat blijkt dat een aantal van die initiatieven vaak structureel of projectmatig lokaal verankerd zijn. Gezien de moeilijke budgettaire toestand van de steden en gemeenten zie je dat ook daar financiering of immobiliaire tegemoetkoming lang niet meer zo evident is. We merken dat allemaal. Dat alles samen moet ons bij de les houden.

De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: We kunnen straks bij de regeling der werkzaamheden nog in alle openheid spreken over dat traject. Deze parlementaire commissie moet daar haar werk doen. Ik heb zelf een conceptnota gemaakt om bewust en actief te kunnen participeren aan die discussie.

De voorzitter: Het moet niet vandaag definitief worden beslist hoe we dat aanpakken en ik wil er niet op vooruitlopen, maar ik kan u in elk geval verzekeren dat de minister zelf proactief heeft meegedeeld dat zij dat heel grondig wil doen. Dat is ook de afspraak die we destijds hebben gemaakt. Wat dat betreft, denk ik dat niemand moet vrezen dat de parlementaire behandeling niet naar behoren zal verlopen. De minister heeft zelf het initiatief genomen om ons daartoe uit te nodigen. Dat moet naar waarde worden geschat.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Chokri Mahassine tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de initiatieven van de minister in het kader van het Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat (SALK) - 666 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine: Ik wil heel graag een gedicht van Rudi De Koker voordragen op deze heuglijke dag.

Zonder Lief (Enkelvoud)

afscheid nemen is werkwoorden
weer in het enkelvoud zetten

van heimwee een
bijberoep maken en

geen brug meer als koppelteken
vinden tussen twee gebreken

thuis is enkel nog alleen
de scepter zwaaien

over amper iets te moeten
‘moeten’ en verder
flarden Blues draaien

nadien op kousenvoeten
naar een veel te stille kamer

Voorzitter, minister, collega's, Limburg zal in de vernieuwende en creatieve economie moeten investeren. Limburg en Vlaanderen werken momenteel aan een Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat (SALK). Cultuur hoort daar zeker in thuis. Eind vorig jaar, niet heel lang geleden, debatteerden wij al met de minister over de culturele initiatieven in Limburg naar aanleiding van een vraag om uitleg van de heer Arckens.

Jarenlang is Limburg stiefmoederlijk behandeld. In de jaren 2003-2005 werden er impulssubsidies toegekend voor 2,3 miljoen euro. Nu hebben wij het Beeldenproject, maar een project is per definitie tijdelijk. In het kader van het Kunstendecreet zijn in 2012 2,8 miljoen van de 95 miljoen euro subsidies naar Limburgse initiatieven gegaan. Ik pleit hier voor alle duidelijkheid niet voor een vaste provinciale verdeelsleutel, maar dit bedrag is inderdaad te klein. Of het nu afhangt van het middenveld zelf, of van de Limburgers die er niet in slagen om interessante projecten op te zetten of niet, dat is een andere discussie. Het is alleszins duidelijk dat daar iets aan scheelt.

Cultuur in Limburg moet in goede samenwerking tot stand komen: de Vlaamse overheid moet kansen bieden en mogelijkheden scheppen, maar ook het Limburgs veld moet zelf met ideeën komen. Met het SALK is er een ideaal moment om culturele initiatieven weer een impuls te geven. In uw antwoord op de vraag om uitleg zei u: “In het SALK staat heel uitdrukkelijk dat in Limburg wordt ingezet op de creatieve sectoren. Dat wordt dus opgenomen in de verdere ondersteuning. In de opvolging na de sluiting van Ford Genk is beslist dat we dat meer moeten meenemen. Dat moet nu verder uitgewerkt worden. Daartoe zijn experts aangeduid. Er is als opdracht meegegeven dat de creatieve sectoren meegenomen worden in dat plan en verder ondersteund worden.”

Minister, welke experts inzake cultuur en creatieve sectoren zijn aangeduid? Welke actoren zijn betrokken in het overleg over cultuur in het SALK? Welke voorstellen van experts hebt u ontvangen? Hoe gaat u ermee om? Welke voorstellen of initiatieven die in het SALK kunnen worden opgenomen hebt u zelf genomen of voorbereid? Welke initiatieven op cultureel en creatief vlak zijn in het SALK opgenomen?

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Voorzitter, ik ben uiteraard zeer blij met de vraag van collega Mahassine. Ze valt uiteindelijk uiteen in twee stukken, het SALK en de rest. We hebben er inderdaad twee maanden geleden een minidebat over gevoerd. Het ging toen over het indienen van projecten in het kader van het Kunstendecreet. Maar dat is iets heel anders, en daar moet nog fel aan worden gewerkt.

Minister, u was gisteren heel toevallig aanwezig toen er in de plenaire vergadering een vraag werd gesteld naar de toekomst van het SALK. Er zijn gegevens uitgelekt, en ik meende te hebben begrepen dat op vrijdag 1 februari het plan zou worden voorgesteld. Maar blijkbaar is dat niet zo, en loopt er een en ander door elkaar, en staan sommige gegevens op websites waar ze niet behoren te staan.

In elk geval hebt u twee maanden geleden effectief op mijn vraag over de toekomst van actuele kunsten in Limburg geantwoord dat we het moeten bekijken in het kader van het

SALK. Toen hebt u de term ‘creatieve sectoren’ laten vallen. Toen heb ik u gevraagd wat dit in concreto betekende. Ik heb de tekst erop nagelezen, en u hebt het toen niet verduidelijkt. Zo blijven we op onze honger zitten. Misschien komt er morgen alweer licht in de duisternis. Het begrip ‘creatieve sectoren’ kennen wij niet, het begrip ‘creatieve industrie’ wel.

Mijnheer Mahassine, het plan zal een dezer dagen wel worden voorgesteld en uiteraard zal de nadruk in de eerste plaats liggen op andere dingen dan economie. Misschien is er een klein beetje hoop dat het drama van Ford Genk een aanleiding mag zijn om het probleem in Limburg in zijn geheel aan te pakken. Mensen die geen wortels hebben in Limburg weten dat niet, mijnheer Mahassine, maar er is werkelijk een Limburggevoel. Er is mogelijkheid. Je weet nooit hoe het een het ander in beweging kan brengen.

Uw eerste twee vragen verbazen mij, mijnheer Mahassine, omdat u meteen polst naar welke experts er zijn aangeduid en welke actoren. Dat is de wereld op zijn kop, volgens mij. Nu ik heb gehoord wat de minister-president gisteren te zeggen had, niet veel namelijk, omdat hij niet veel kon zeggen, wou ik u toch één zaak meegeven. Er is nog niets en u vraagt al wie de mannetjes zijn die erin zullen zitten, maar waarin? *(Opmerkingen van de heer Chokri Mahassine)*

In de expertengroep? We weten niet eens of cultuur een expliciet deel uitmaakt van het plan.

De heer Chokri Mahassine: Daarom vraag ik het.

De heer Erik Arckens: Minister, ik begrijp wel dat u niet kunt verduidelijken wat de minister-president gisteren ook niet kon verduidelijken. Ik wou gewoon deze bedenkingen meegeven.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik heb inderdaad al een antwoord gegeven op de vraag om uitleg van de heer Arckens. Ik herhaal niet wat ik toen heb gezegd. Dat blijft absoluut van toepassing. Ik ken de problematiek in Limburg en de nood aan een economische relance.

Er zijn twee aspecten. Er is het Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat, zoals we dat noemen. Er is een expertengroep mee bezig, zoals u weet onder leiding van Herman Daems. Binnenkort zal dat worden opgeleverd. Aansluitend zal de Vlaamse Regering in samenwerking met de bestaande taskforce, onder andere met vertegenwoordigers van de Vlaamse en Federale Regering, de provinciegouverneur en de sociale partners, tot een volledig afgewerkt plan komen. Zo hebben we het afgesproken in de regering, mijnheer Mahassine, en zo wordt het uitgevoerd.

De vorige keer heb ik ook gezegd dat er in het plan uitdrukkelijk wordt verwezen naar de creatieve sectoren. Mijnheer Arckens, u vraagt wat dat precies is. In Vlaanderen hebben we altijd gesproken over creatieve industrieën. We hebben er ook een actieplan voor. Nu is men binnen Europa begonnen over creatieve sectoren, in plaats van creatieve industrieën. De definitie bestaat op Europees niveau. Het gaat over sectoren als design, mode en beeldende kunst. Het kan ruimer worden gezien dan de creatieve industrie. Het gaat breder.

De culturele en creatieve sectoren in Limburg vallen onder dat plan, en als minister van Cultuur zal ik dat uiteraard goed opvolgen. Er zijn serieuze raakvlakken met de beleidsdomeinen Economie en Innovatie, maar dat weet u. Daarom is de ‘Vlaanderen in Actie’-groep Creatieve Industrie opgericht, om de multidisciplinaire aanpak te kunnen voortzetten.

Welke experts inzake cultuur en creatieve sectoren zijn aangeduid? U zou ze moeten kennen. We hebben dat zo beslist in de regering. Er zijn experts van de provincie, de Limburgse Reconversie maatschappij (LRM) en de sociale partners. Binnen de expertengroep zijn er effectief personen met een duidelijke affiniteit met de culturele en creatieve sectoren. Ik verwijst naar Francine Quanten, directeur van het strategisch beleid van de stad Genk, die het

culturele veld in Limburg bijzonder goed kent en meer bepaald ook C-mine, waar zij heel actief is. Ook Jean-Paul Coenen van Limburg Sterk Merk (LSM) kent de opportuniteiten van de Limburgse cultuursector, omdat LSM bijvoorbeeld samenwerkt met Z33. Er is ook Wouter De Ploey van McKinsey, die het cultuurveld van heel dichtbij kent. Hij is onder andere voorzitter van het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen (M HKA), voorzitter van de Kunstkamer van het Vlaams netwerk van ondernemingen (Voka), bestuurder van Flanders Fashion Institute (FFI) en hij heeft meegewerkt aan de Leidraad Cultural Governance, die de professionaliteit en slagkracht van cultuurinstellingen moet aanmoedigen. Ook was hij jurylid van de Vlaamse Prijs voor Cultuurmanagement. U ziet dat er absoluut experts bij zijn die het veld kennen en er ook iets over kunnen vertellen.

Welke actoren zijn betrokken in het overleg? Ik heb net gezegd welke partners erin zitten. Er zitten geen specifieke culturele actoren in. De expertengroep bestaat uit individuen met een persoonlijke expertise, maar die voeling is er wel en het plan wordt nadien uiteraard bekeken. Er wordt inderdaad op 1 februari 2013 gerapporteerd aan de taskforce. Het wordt een gecoördineerd verhaal, dat ik als minister van Cultuur zal volgen.

Mijnheer Mahassine, u vraagt welke voorstellen of initiatieven die in het SALK kunnen worden opgenomen, ik zelf heb voorbereid. Er lopen tal van initiatieven, die daar perfect kunnen op aansluiten en een belangrijke rol kunnen spelen. Ik verwijs naar het Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI), CultuurInvest of de achtergestelde leningen. Die instrumenten moeten we daar ook inzetten. Meer nog, CultuurInvest heeft een strategisch samenwerkingsakkoord afgesloten met STROOMinvest, het culturele investeringsfonds van Limburg, dat achtergestelde leningen verstrekt aan Limburgse start-ups en ondernemingen in de culturele en creatieve sectoren. Beide werken complementair. Dat is heel belangrijk.

Morgen pas zal de expertengroep dus rapporteren en dan zullen we meer duidelijkheid hebben over welke richting het uitgaat, collega's.

De heer Chokri Mahassine: Het blijft allemaal wat vaag. Alvast bedankt voor de informatie, minister, bijvoorbeeld over de mensen die in de expertengroep zitten. Ik moet zeggen dat ik ook gisteren pas van de minister-president heb vernomen dat we er beter in alle stilte aan verder werken. Deze vraag heb ik veertien dagen geleden opgesteld. Ik dacht dat we intussen zouden landen en dat het geweten mocht zijn waar iedereen mee bezig is. Ik blijf wat op mijn honger, maar ik begrijp dat u op dit moment niet meer kunt zeggen.

Ik kom er binnenkort zeker op terug, vanaf het moment dat er wat meer geweten is over wat onze rol is en welke initiatieven er zijn, of het nu CultuurInvest is of om het even wat. Ik hoop ook dat we eens samen kunnen zitten met het culturele middenveld in Limburg. Het is niet zo dat wij het maar moeten uitvinden en van bovenuit moeten zeggen wat en hoe. We moeten hen bijeenroepen en vragen naar initiatieven die bijkomend kunnen worden genomen om Limburg meer op de kaart te zetten, zodat we onze 'cultuurindustrie' – met de ouderwetse benaming, want tegenwoordig heet het anders – kunnen stimuleren.

Op die manier zouden we heel de kunstensector of de creatieve sector in het algemeen, want het gaat om veel meer dan enkel de kunst, kunnen uitnodigen. Ik zou de minister op dit vlak graag initiatieven zien nemen. We zouden de sector kunnen uitnodigen en een rondetafel of zoiets kunnen organiseren. We zouden dan kunnen nagaan hoe we dat eigenlijk verder op een creatieve wijze kunnen invullen.

Ik geloof niet dat iemand een zaak zoekt die 10.000 mensen te werk kan stellen. Het antwoord moet zo divers mogelijk zijn. Ik ben er absoluut zeker van dat onze regio hier een antwoord op kan geven. We moeten de bakens op een creatieve manier verzetten en de sector laten bloeien en groeien. Dat is in heel wat Europese regio's ooit gebeurd.

Iedereen heeft hier baat bij. Dit is, zoals de heer Arckens al heeft verklaard, een moment waarop we deze hefboom kunnen gebruiken om de sector op de kaart te zetten. Het lijkt me belangrijk dat we niet enkel blijven praten en afwachten. We moeten zelf het initiatief nemen.

We moeten zelf naar het middenveld stappen en hier mensen bij betrekken. Het gaat niet op te wachten als het een en het ander moet gebeuren. Als er in Limburg leemtes zouden zijn, zouden we die graag opvullen.

We beschikken over heel veel bekwame mensen die hun ideeën nu nergens kwijt kunnen. Een eventueel initiatief van de minister zou fantastisch zijn. We zullen hier later, als alles wat concreter wordt, zeker nog op terugkomen.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Ik wil me hier heel kort bij aansluiten. De bevrologenheid van de heer Mahassine werkt aanstekelijk. Ik deel zijn optimisme. Ik hoop dat alles op die manier zal uitdraaien. We zullen even moeten afwachten. Limburg verkeert momenteel in crisis. We wachten op een plan.

Ik vind alleszins dat we nu al een stap verder staan. De minister heeft al bepaalde tipjes van de sluier gelicht. Ik heb een antwoord gekregen op mijn concrete vraag over de creatieve sectoren. Ik had nooit gedacht dat de Europese Commissie me in staat zou stellen hier licht in de duisternis te zien. Blijkbaar heb ik bepaalde parlementaire discussies gemist.

De voorzitter: Het is nooit te laat.

De heer Erik Arckens: Voorzitter, het is nooit te laat. Verwijst u nu naar de Europese Commissie?

De voorzitter: Mijnheer Arckens, het is nooit te laat voor u.

De heer Erik Arckens: Voorzitter, ik dank u voor uw barmhartigheid.

De voorzitter: Mijnheer Arckens, ik wijs u op het voortschrijdend inzicht.

De heer Erik Arckens: Voorzitter, u wijst me op het voortschrijdend inzicht. Hoewel het SALK nog niet concreet op tafel ligt, staan we volgens mij vandaag toch al een klein stapje verder.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

– *De heer Bart Caron, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van de heer Philippe De Coene tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de uitvoering van de resolutie ‘Actieplan voor de muziek in Vlaanderen’ en de campagne over het legaal aanbod van muziek

- 682 (2012-2013)

De voorzitter: De heer De Coene heeft het woord.

De heer Philippe De Coene: Het gaat vandaag niet enkel om muziek, maar ook om poëzie. De zee is daarnet al even aan bod gekomen. Nu volgt een combinatie van deze drie elementen.

Wanneer de Noordzee koppig breekt aan hoge duinen
En witte vlokken schuim uiteenslaan op de kruinen
Wanneer de norse vloed beukt aan het zwart basalt
En over dijk en duin de grijze nevel valt
Wanneer bij eb het strand woest is als een woestijn
En natte westenwinden gieren van venijn
Dan vecht mijn land, mijn vlakke land

Ik neem aan dat ik niet moet zeggen van wie dit is. *(Opmerkingen)*

Ik wil de naam niet noemen. Ik wil hier de vrede bewaren. *(Opmerkingen)*

Deze commissie heeft een resolutie goedgekeurd. De minister heeft zich met betrekking tot deze materie zeer coöperatief opgesteld en heeft van meet af aan een van de eerste punten, namelijk het muziekoverleg als aanspreekpunt en als overlegmogelijkheid met heel de sector, gehonoreerd.

Het gaat heel de tijd om een wisselwerking. De minister wil het muziekbeleid in Vlaanderen verder gestalte geven. De aanleiding van deze vraag om uitleg is dan ook tweeledig.

Er is er de niet-aflatende problematiek van de illegale downloads. Hierdoor worden de artiesten en iedereen die bij de Vlaamse muziekwereld betrokken is in feite zeer kwetsbaar. De cijfers zijn dan ook verontrustend.

Ik wil eerst even verwijzen naar het beschikkend gedeelte van de resolutie. We hebben hier al aandacht aan besteed. Ze zijn er immers allemaal van overtuigd dat de inkomsten van artiesten zich ten gevolge van illegale downloads in een precaire situatie bevinden. Het is trouwens allemaal begonnen met een manifestatie van de sector in Leuven. Dit heeft tot een hoorzitting geleid. Die hoorzitting is dan op haar beurt uitgemond in een voorstel van resolutie en in een paar gelijktijdige initiatieven van de minister.

Een eerste punt betreft een specifieke sensibiliseringscampagne die de cultuurconsument, jong en oud, bewust moest maken van het belang van de auteursrechten en van de naburige rechten voor auteurs, uitvoerders, uitgevers en producenten. Het ging dan in het bijzonder om de problematiek van downloads uit een illegale bron.

In het veertiende deel van het beschikkend gedeelte van de resolutie komt dit punt ook ter sprake. We proberen praktijken te stimuleren om de legale verspreiding en promotie van muziek te stimuleren. Dit leidt tot een tweevoudige aanpak. Enerzijds waarschuwen we voor een in onze ogen spijtige evolutie. Anderzijds doen we dit op een positieve manier. Er bestaan gelukkig alternatieven. We proberen jonge en oude, maar in eerste instantie toch vooral jonge, cultuurconsumenten te motiveren om zich tot legale bronnen te wenden.

De eerste aanleiding van deze vraag om uitleg is een verontrustende studie. Ik begin met het goede nieuws. De downloadmarkt is in volle groei en ontwikkeling. Uit de cijfergegevens blijkt dat in dit land 46 miljoen songs legaal worden verkocht. Ik heb geen cijfers voor Vlaanderen. Ik neem aan dat de Vlaamse Gemeenschap een groot gedeelte hiervan voor haar rekening neemt. Tegelijkertijd blijkt echter dat nog altijd dubbel zoveel muziekbestanden illegaal worden gedownload. De totale downloadmarkt groeit. Het aantal legale downloads stijgt. Het aantal illegale downloads stijgt echter meer en is nog steeds van groot belang.

Er zijn allerlei peer-to-peer exchanges. BitTorrents maken het mogelijk door middel van een pivoterend systeem tegelijkertijd bestanden te uploaden en te downloaden. Het gaat om niet minder dan 31 miljoen muziekbestanden. Daarnaast zijn er nog de echte professionals. Bepaalde sites werken in de illegaliteit. Ik zal ze hier niet bij naam vermelden. Dat is de bedoeling niet. Iedereen kent deze fenomenen. Die sites worden duchtig gefrequenteerd en gebruikt.

Ik koppel dit even aan de omzet van de Belgische muziekindustrie. Ik moet me andermaal op Belgische cijfers baseren. Deze industrie is nog voornamelijk op Belgische schaal georganiseerd. De omzet van de industrie is met 11 procent gedaald. Dat percentage vertegenwoordigt het equivalent van 58 miljoen euro. Die cijfers zijn indrukwekkend.

We weten heel goed dat de klassieke verkoop van cd's is gedaald en steeds meer daalt. De heer Mahassine kent die wereld zeer goed. We weten dat er een kleine heropflakking van de verkoop van vinyl is. Die stijging compenseert de daling van de verkoop van cd's echter helemaal niet.

Deze commissie, en ik spreek dan namens de indieners van de resolutie, is heel recent ook in kennis gesteld van een aanzet van de sector om die campagne op een positieve manier te

voeren. Op basis van expertise uit het buitenland beseft men dat een campagne met het vingertje omhoog die wijst op het nadeel en het gevaar niet zal slagen, integendeel. Zo'n campagne lokt een anarchistische houding uit bij de doelgroep die vindt dat wat niet mag, net leuk is. De vraag is dan of men campagnes moet voeren die inefficiënt zijn. De sector heeft dan ook in samenwerking met Muziekoverleg een concept uitgewerkt voor het voeren van een positieve campagne. Zij zeggen zelf dat dit bij voorkeur gebeurt op een humoristische wijze en dat er best wordt gekoppeld aan een lokale ambassadeur. Dat blijkt te werken.

In de verkoop, zelfs al is die gedaald, maar ook in het downloaden stellen we vast dat plaatselijke artiesten een heel groot segment innemen. Men gebruikt die lokale artiesten om een doelgroep te overtuigen. Men richt zich het best tot jongeren van 10 tot 16 jaar, voor de heel jonge kinderen eventueel in combinatie met hun ouders die daarop kunnen toezien. Dit moet op herhaaldelijke wijze gebeuren en liefst interactief. Men kan dit ook het best linken aan muziekevenementen zoals festivals, concerten enzovoort. Men kan dit het best doen met online muziekwinkels, en met mensen die bekwaam zijn om specifieke campagnes voor die doelgroep te ontwikkelen.

Minister, is er na dit concept dat is gemaakt door Muziekoverleg contact geweest om na te gaan hoe we nu verder kunnen?

Zult u een sensibiliseringscampagne voeren, in het bijzonder voor jonge cultuurconsumenten? Als dat zo is, kunt u dan iets zeggen over de timing daarvan? Het is noodzakelijk dat we daar binnen afzienbare tijd werk van maken. Welke middelen zult u daarvoor inzetten? Ik bedoel dan niet alleen financiële middelen, maar ook media. Welke media zult u inzetten?

Minister, u bent de coördinerend minister vanuit uw bevoegdheid Cultuur, maar hoe ziet u vanuit het jeugdbeleid een eventuele samenwerking met minister Smet?

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro: Mijnheer De Coene, ik ben het met u eens wanneer u het hebt over de jongeren. In het kader van andere auteursrechten, en ik heb het dan over de boekensector, heb ik geleerd dat minstens ook leerkrachten een doelgroep moeten vormen. U zegt terecht dat met het vingertje omhoog zeggen dat iets niet mag, net aantrekkelijk is voor een grote groep mensen. Het gaat dan niet alleen over jongeren, maar ook over volwassenen. Het lijkt me belangrijk om er in het onderwijs op te wijzen dat auteursrechten heel belangrijk zijn. Ook de reden waarom moet worden uitgelegd. Leerkrachten zijn samen met de ouders het ideale doelpubliek.

We moeten er ook voor zorgen dat auteursrechtenverenigingen zelf geen aanleiding geven tot anarchistisch optreden van de muziekliefhebber en dat ze zelf ook mee promotie gaan maken. Hun houding ten aanzien van muziekliefhebbers en hun soms tot in het belachelijke optreden tegenover kleine organisatoren van muziekevenementen werkt soms eerder contraproductief voor de gevoeligheid van jongeren ten opzichte van auteursrechten.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Coene, het klopt dat wij een officieel Muziekoverleg hebben. Dit onderwerp is daar aan bod gekomen. Op mijn vraag is er een voorzet gegeven door Muziekoverleg. Ik heb die ontvangen op 28 december 2012. De afspraak was dat dit concreet zou worden uitgewerkt tijdens het volgende overleg in februari.

Ik vind het goed dat het een sensibiliseringscampagne is die het over een positieve aanpak heeft. Zij brengt geen negatieve boodschap. Ik kan me daar absoluut in vinden.

De uitgangspunten liggen op tafel. Zonder vooruit te lopen op de beslissing zijn er een aantal zaken waarover we eens van gedachten moeten wisselen. Zo moeten we de doelgroep die ze voor ogen hebben verruimen. Het blijkt immers dat ook twintigers en dertigers veel muziek illegaal downloaden. Dat moet gebeuren binnen de middelen die we daarvoor kunnen

inzetten. Het gaat dan niet alleen over de financiële middelen, zoals u zelf al hebt gezegd. We moeten ook kiezen via welke media dit moet gebeuren.

Toen het over gehoorschade ging, hebben we samengewerkt met Onderwijs. We hebben dat verspreid via het tijdschrift Klasse. Een samenwerking met Onderwijs en Jeugd kan absoluut nuttig zijn. Ik wil dit wel eerst concreet uitwerken met de muzieksector zelf, met Muziekoverleg. Het is heel belangrijk dat alle partners daar samen zitten.

Ik kan daar voorlopig nog geen budget tegenover plaatsen. De grootste uitdaging zal inderdaad zijn waar we de middelen zullen halen. Ik veronderstel dat de sector daarin gedeeltelijk zelf zal kunnen participeren. Dat is echter niet evident.

Muziekoverleg heeft zelf ook al advies ingewonnen bij de Vlaamse Jeugdraad. Het zal goed zijn om daarover afstemming te vinden met Onderwijs.

Ik vind het goed dat u die vraag stelt. Ik kan u voorlopig echter nog niet veel zeggen. Ik wil dit eerst nog concreter uitwerken samen met de sector. Er zitten echter een aantal positieve elementen in waar ik absoluut voor opensta. We gaan dat engagement aan. Het gaat om een resolutie van dit parlement waar we samen werk van zullen maken.

De voorzitter: De heer De Coene heeft het woord.

De heer Philippe De Coene: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik onthoud uw bereidheid om daar iets aan te doen, indien mogelijk aan een redelijk strak tempo. Dat zijn wel mijn woorden. Dat moet gebeuren in overleg en binnen een bepaalde budgettaire context. Ik wil daartoe een voorzet geven. Die campagnes hoeven in tegenstelling tot klassieke campagnes die vroeger traditioneel werden gevoerd, niet zoveel te kosten. Vroeger bediende men zich van de traditionele media zoals print en outdoor. Nu zitten we in een ander segment. De doelgroep waar we het over hebben, is dan ook vooral aangewezen op digitale media.

We moeten er ook in slagen om de omroepen mee te krijgen en dan specifiek de omroepen die zich richten tot jongeren zoals het op stapel staande derde kanaal OP12. We moeten ervoor zorgen dat die zenders en jongerenprogramma's volop willen meewerken. Zij hebben een grote geloofwaardigheid bij die doelgroep, dat hopen we althans. Eigenlijk zijn ze er zelfs onrechtstreeks bij betrokken. De artiesten die zij hebben en het aanbod dat zij doen, moeten immers op hun beurt worden beschermd. Ze doen hier dus eigenlijk iets dat goed is voor de sector, maar ook voor het voortbestaan van de omroepen en hun programma's. We moeten hen dan ook motiveren om de verspreidingskost van dergelijke boodschappen via campagnes en dergelijke zo laag mogelijk te houden. Dat kan een element zijn dat helpt om de kosten te drukken.

Mijnheer De Ro, ik begrijp uw zorg, maar vaak wordt die zorg ook onrechtmatig gevoed. Mijn mening wijkt op dat vlak een beetje af van die van anderen. Ik heb het gevoel dat een aantal auteursrechterlijke maatschappijen, om SABAM niet te noemen, soms onrechtmatig onder vuur liggen. We hebben het daarstraks over Limburg gehad. Ik herinner me het verwijt dat een benefietconcert niet zou kunnen doorgaan omdat die auteursmaatschappij dat onmogelijk maakte. Toen we werkelijk wisten wat er aan de hand was, bleek dat helemaal niet waar was.

Toen ik destijds als jonge gast t.d.'s organiseerde, was ik zo bang van die mannen met lange regenjassen van SABAM die kwamen vragen of wij hadden betaald. Ik heb lang gedacht dat SABAM politie was. Ze zagen er ook zo uit. Dikwijls waren ze vergezeld van inspecteurs. Anderzijds zet die beheersvennootschap ook stappen – ze kennen ook die reputatie – om een veel normalere verhouding te ontwikkelen met wie zaken wil organiseren en muziek wil verspreiden. Ik geef toe dat het niet altijd vlekkeloos is, maar er is beterschap.

Overigens zijn we soms selectief verontwaardigd, want we vragen wel wat ze doen met auteursrechten – we zitten in volle discussie, straks bespreken we het voorstel van decreet over signaalintegriteit –, maar bij andere maatschappijen is het soms bijzonder moeilijk te

weten wat er gebeurt met de inning van de auteursrechten, en het gaat daar over veelvouden. Laten we dus altijd even verontwaardigd zijn.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans: Ik wil waarschuwen dat die sensibilisering dan ook nog eens bij onderwijs komt. De sensibilisering van jongeren zal moeten gebeuren door jongeren onderling, omdat dat de grootste invloed heeft op hen. Ik verwijs naar het lokale niveau, het jongerenmiddenveld, de jeugthuizen, de jeugdbewegingen. Als je daar een sensibilisering kunt voeren, zo kort op de bal, dan kun je veel meer invloed uitoefenen, en dat is enorm belangrijk. Meer dan grote campagnes – die moeten er ook zijn – hebben de inbedding en de lokale reflex bij de jongeren veel meer impact.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

– *De heer Philippe De Coene, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van de heer Erik Arckens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Vlaamse cultuurhistorische inbreng rond de tweehonderdste verjaardag van de slag van Waterloo - 695 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: We gaan even terug in de tijd. Veertig jaar geleden was ik een groot liefhebber van ABBA en daar heb ik geen spijt van.

De voorzitter: U bent weer in de mode, mijnheer Arckens.

De heer Erik Arckens: Ik ben altijd in de mode en loop zelfs vooruit op mijn tijd, want dadelijk ga ik naar 2015 en dan zijn we precies 200 jaar verwijderd van 1815.

Voorzitter, minister, collega's, op 10 januari jongstleden werd in de commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed een voorstel van resolutie van de heer Van Mechelen ingediend, en verworpen, betreffende het opstarten van een traject naar aanleiding van de Napoleonherdenkingen in 2015. De heer Caron was verslaggever en hij kan getuigen van de feiten aldaar.

Hiervan klonken enkele echo's door in de pers, in De Standaard van 19 en 20 januari. We kunnen besluiten dat vanuit de Vlaamse overheid voorlopig weinig te verwachten valt rond de tweehonderdste verjaardag van de slag bij Waterloo. Bevreemdend is dat sommigen in de commissie hebben gesteld dat Waterloo niet in Vlaanderen zou liggen. Dat is ook zo.

Dat geografische feit neemt echter niet weg dat in 1815 de aarde daverde tot in Leuven, zoals een tijdgenoot getuigt. Die tijdgenoot is niemand minder dan de heer Hous. Ik citeer hem: "Op 16 juni heeft men hier zodanig horen schieten dat de aarde daverde. 's Avonds was er algemene viering, al was daar geen bevel toe gegeven. Het volk was gelijk zot van blijdschap omdat Bonaparte uit de voeten was." Dat noteerde de eenvoudige Leuvenaar Jan Baptist Hous in de dagen voor en na 18 juni 1815. Het dagboek van Hous is een eigentijds en zeer aangrijpend verslag van het leven onder Frans bewind. Het werd als 'Overleven in revolutietijd' met annotaties en commentaar uitgegeven in 2003.

Voorzitter, ik heb een probleem. Vlaanderen schijnt te vinden dat Waterloo een exclusiviteit is voor de Franse Gemeenschap. Dat is een bijzonder slecht signaal. We onderschatten de thematiek, we vragen ons af wat er eigenlijk aan de hand is. Er is weer communautair gehakketak, maar uiteindelijk gaat het probleem dieper dan dat.

Ook voor Vlaanderen is deze datum cruciaal, maar door hem aan de Franstaligen over te laten bestaat een zeker risico dat sommigen wel eens de indruk zouden kunnen wekken dat

Napoleon Bonaparte de strijd toen heeft gewonnen. Inderdaad, Waterloo is cruciaal voor de Vlaamse geschiedenis omdat de nederlaag van Napoleon het einde van het Franse bewind markeert, een van de zwartste bladzijden uit onze geschiedenis.

Met de restauratiepogingen van het Congres van Wenen, eveneens in 1815, komt het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden tot stand. Toen hebben we in wat men Vlaanderen zou noemen, een hoogtijd beleefd omdat we leefden onder het bewind van de eerste koning der Nederlanden, onze goede koning Willem, die een effectieve taalpolitiek, een economisch stimulerend beleid heeft gevoerd, kanalen heeft aangelegd: allemaal zaken die onze goede koning Willem toen heeft uitgedacht. Helaas hebben we hem daar vijftien jaar later voor bedankt door hem een trap onder zijn achterste te geven. Nog altijd voel ik een zekere walging voor dit feit van 1830. Helaas, en als ik nog even Jan Baptist Hous mag citeren: “Er zijn nog veel Bonapartisten.”

Van die partijgangers zijn er vijftien jaar later veel weer opgedoken die niet weinig hebben bijgedragen tot het feit van 1830, namelijk het tot stand komen van het Koninkrijk België. Dat alles is geen kleinigheid in de geschiedenis van Vlaanderen. Overigens komen details en begrippen als taalpolitiek of natiestaat rechtstreeks tot ons uit die Franse periode, zaken die toch enige betekenis hebben in onze geschiedenis. Vlaanderen moet hier bewust en zinvol mee omgaan.

In de commissie Cultuur gaat het niet over de onroerende, maar over de roerende kant van de zaak. Zo is bijvoorbeeld een deel van ons erfgoed in die mate roerend gebleken dat het hier destijds is weggesleept en vandaag in La Grande Nation kan worden bewonderd. Tot op heden is dit overigens een diplomatiek gevoelige zaak. Maar er zijn talloze dingen die letterlijk dichterbij liggen en kunnen worden geëxploreerd. Ik heb het over mentaliteitsgeschiedenis, folklore, historische, literaire en artistieke bronnen en ga zo maar door.

Minister, bestaan er initiatieven in verband met Waterloo in uw bevoegdheidsdomein? Wilt u een actieve stimulans geven aan bijvoorbeeld tentoonstellingen en wetenschappelijke activiteiten die het thema voor het voetlicht brengen? Hebt u in het kader van het cultureel akkoord, het samenwerkingsakkoord dat er eindelijk is – voor sommigen met een ‘oef!’, voor anderen veeleer afwachtend, maar goed, het is er – contact opgenomen met uw Franstalige collega, om hier, zoals het akkoord bepaalt, tot uitwisseling te komen of overweegt u dit te doen?

Mocht ik de indruk hebben gewekt dat ik een afkeer heb van de Franstaligen, van Frankrijk of van de Franse cultuur, dan is dat een totaal foutief inzicht, en ik zal het vroeg of laat op een andere manier rechtzetten.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voor Gedichtendag heb ik naar jaarlijkse traditie zelf een gedichtje gepend. Ik weet niet of jullie afwachtend zullen zijn of ‘oef!’ zullen zeggen. Het gaat over een evenement dat me persoonlijk verheugde, en waar we onlangs in deze commissie over hebben gesproken. Het gaat over het cultureel samenwerkingsakkoord dat ik persoonlijk met een grote ‘oef!’ verwelkom. Ik heb er een korte haiku over geschreven. Een haiku heeft maar zeventien lettergrepen om naar de kern te gaan, je kunt er niet veel in zeggen. Ik heb dat geprobeerd, en ik denk dat ik wel iets zeg met het volgende:

Uitgestoken hand
Naar de ander in dit land
Vreemd en toch verwant.

Mijnheer Arckens, ik vind het heel vreemd dat dit hele verhaal een communautaire saus over zich heeft gekregen. Dat is een beetje aberrant. Waterloo is belangrijk voor vele geschiedenissen: natuurlijk de Vlaamse, evidentierwijze die van Brussel, evidentierwijze die

van Wallonië, maar ook voor de geschiedenis van het land waartoe die drie nog altijd behoren en waar wij deel van uitmaken, namelijk België. Mijnheer Arckens, het is misschien vloeken in de Vlaamse kerk, maar dat is de evidentie zelf. De vraag is wat we gaan herdenken. We hebben de prioriteit gelegd op de herdenking van honderd jaar Wereldoorlog I. Ik veronderstel dat die herdenkingen niet op één jaar zullen zijn afgerond, maar wel meerdere jaren zullen duren. Dat wil zeggen dat wij in 2015 nog volop bezig zullen zijn met de herdenking van de Grote Oorlog. Als dan nog eens de herdenking van Napoleon erbij komt... We moeten in deze barre economische tijden keuzes maken.

Dat Waterloo belangrijk is voor de geschiedenis van vele mensen in ons land, spreekt voor zich. Misschien zou het nuttig zijn om in dat kader een evenement uit te tekenen. En misschien kan, zoals de heer Arckens terecht voorstelt, het cultureel akkoord daartoe een aanzet geven. Maar we weten dat het cultureel akkoord van onderuit zal moeten worden ingevuld, door de partners op het terrein. Misschien is het nuttig dat een aantal partners elkaar over de taalgrens heen de hand toesteken.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans: Ook ik heb niets tegen de Franse cultuur – voor een leraar Frans zou dat nogal bizar zijn.

Ik wil niet het proces maken van de andere commissie, maar als ik goed ben ingelicht, lag er een voorstel van resolutie voor van de heer Van Mechelen en vroeg de heer Vandaele om ze uit te stellen opdat het kabinet zich verder zou kunnen informeren. Maar als ik het goed begrijp, wilde de heer Van Mechelen resoluut het voorstel van resolutie indienen, waardoor dan de stemming heeft plaatsgevonden.

Ik heb het nagevraagd: er zijn wel degelijk contacten geweest tussen de kabinetten van minister Bourgeois en minister Furlan. Maar die contacten zijn blijkbaar stilgevallen. Het is stil aan de overkant, voor zover ik kan vernemen. Ik heb ook vernomen dat Toerisme Vlaanderen extra informatie heeft gevraagd aan de Office de Promotion du Tourisme de Wallonie et de Bruxelles (OPT), maar die nieuwe informatie werd niet verkregen. Ik vermoed dat men daar ook niet 100 procent duidelijk weet waar men daarmee naartoe wil.

Dat voorstel van resolutie is in elk geval niet goedgekeurd. Dat wil niet zeggen dat het dossier daarom volledig stilligt.

Het zwaartepunt ligt in elk geval in Wallonië. Dat lijkt nogal logisch. Waterloo ligt inderdaad niet in Vlaanderen. Maar alles is nu enorm gefocust – terecht, vind ik – op de herdenking van de Grote Oorlog, die meerdere jaren in beslag zal nemen. Tweemaal na elkaar uitpakken, is misschien niet haalbaar. Dat neemt niet weg dat er van Napoleon Bonaparte in onze geschiedenis restanten zijn waarmee we nog elke dag te maken krijgen. Ik kan de vraag van de heer Arckens onderschrijven, maar ik pleit wel voor een vorm van realisme.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, er is hier al heel wat geschiedenis gepasseerd en verteld. De heer Arckens stelt terecht dat de slag bij Waterloo moet worden gezien in een breder historisch kader. Het Franse bewind over het 'Belgische' grondgebied was eigenlijk al afgelopen in het voorjaar van 1814, toen Napoleon voor een eerste keer van de troon werd verdreven. Na zijn terugkeer van Elba in 1815 probeerde hij om zijn macht te consolideren, maar dat eindigde in de nederlaag bij Waterloo in juni 1815. In deze periode, de alom bekende 'honderd dagen', werd wat vandaag het Vlaamse grondgebied is niet meer door Napoleon bezet. Het Congres van Wenen was nog niet afgelopen toen Napoleon terugkeerde, maar het was wel duidelijk dat onze contreien op dat moment samengevoegd zouden worden met Nederland.

Dat is de historische context, en uiteraard gebeurt daar heel wat rond. Er zijn al initiatieven genomen. Het tijdschrift Faro publiceerde onder de titel 'De voorgeschiedenis van de

klaproos' een volledig hoofdstuk over de herdenking van Waterloo, van de slag tot de vooravond van de Eerste Wereldoorlog. Dit zeer interessante stuk is geschreven door Pieter Francois, die als postdoctoraal onderzoeker werkt aan de universiteit van Oxford.

We hebben binnen de cultuurbegroting niet specifiek in middelen voorzien voor deze herdenking. Uiteraard kunnen projecten en vragen worden ingediend binnen de projectsubsidies van het Cultureel-erfgoeddecreet. Er kan ook met de werkingssubsidies die de erfgoedorganisaties ontvangen heel wat worden opgezet. Dat geldt evengoed voor de herdenkingen van Wereldoorlog I.

Om die reden is er geen contact geweest over die herdenking met mijn collega van de Franse Gemeenschap. Het heeft weinig zin om daarrond van bovenaf dingen te organiseren. Dat moet van onderuit groeien, vanuit de erfgoedgemeenschappen. Zij moeten initiatieven voorstellen. Als dat past in het samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap, zullen wij dat heel graag bekijken en honoreren. Maar wij zullen niet van bovenaf zaken plannen en daarvoor in een apart budget voorzien binnen de reguliere werking. Zo werk ik het liefst, en zo wil ik het ook hier doen.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Minister, dank u voor uw antwoord. Sommige tijdschriften ontvang ik niet meer. Ik heb mijn vroegere partij verlaten. Ik maak nog deel uit van dit parlement, maar daar houdt het zo ongeveer mee op. Er heerst een soort van gedoogbeleid ten aanzien van mij – waarvoor mijn dank. Sommigen in het culturele veld kennen mij niet meer. Het is jammer dat ik het artikel niet heb gelezen. Maar goed, dit heeft uiteraard niets met u te maken.

Minister, de restauratie in 1815 was een prachtige tijd. Het was toen ook gedaan met de 'citoyens'. Een prachtige tijd van conservatisme brak aan, van de 'Dunkelmänner', van alle maffe heerschappen uit heel Europa, die zich in Wenen verzamelden en daar een nieuwe kaart van Europa hebben uitgetekend. Ook in Frankrijk was er een opbloei van auteurs die mij ten zeerste interesseren en die jammer genoeg een beetje onder het stof zijn terechtgekomen. Maar dit geheel terzijde.

Minister, ik vrees een beetje – en dat is de bezorgdheid achter mijn vraag – dat er uiteindelijk weinig zal gebeuren omdat men hier in Vlaanderen ten onrechte denkt dat we 1815 in 2015 niet specifiek moeten herdenken omdat wij dat overlaten aan de Franse Gemeenschap. De heer Delva heeft, zoals ook u hebt gedaan, die argumentatie al gebruikt. Wij organiseren volgend jaar al een herdenking in het kader van honderd jaar Eerste Wereldoorlog. Maar dat zijn twee aparte dingen. Als ik mij niet vergis, ligt daar honderd jaar tussen. Het een heeft niets met het ander te maken. (*Opmerkingen van de heer Philippe De Coene*)

Voorzitter, ik kan zeer goed tellen: dat is precies honderd jaar. Maar het is niet omdat wij de Eerste Wereldoorlog zullen herdenken, dat wij 1815 niet mogen herdenken. Het funeste van deze zaak is dat men aan Franstalige kant de herdenking van de Eerste Wereldoorlog en alle culturele activiteiten die daarrond zullen plaatsvinden, beschouwt als een Vlaamse aangelegenheid, en dat wij dan maar aan de Franstaligen zullen zeggen dat zij 1815 dan maar in hun naam moeten herdenken. Mochten er aan de basis initiatieven zijn, zullen we dat herbekijken. Ik had meer drive verwacht op dit vlak. Ik heb zelfs een aanzet gegeven, minister, in het kader van het cultureel akkoord, maar u bent er niet op ingegaan. Maar goed, tot daar mijn addendum.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■